

LAKIALOITE 66/2012 vp

Laki vammaisetuuksista annetun lain 51 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Keliakia on elinikäinen, perinnöllinen sairaus, jonka ainoa hoito ja "lääke" on tarkasti noudatettava gluteeniton erityisruokavalio. Hoitoon ei ole muita vaihtoehtoja. Keliakiaa sairastavan tulee noudattaa gluteenitonta ruokavaliota kaikissa ruokailutilanteissa jokaisena päivänä, sillä pienikin määrä gluteenia vaurioittaa ohutsuolta.

Hoitamaton keliakia aiheuttaa yhteiskunnalle merkittäviä lisäkustannuksia turhien lääke- ja hoitokäyntien ja keliakiaan liittyvien sairauksien hoitokuluina. Hoitamaton keliakia aiheuttaa muun muassa osteoporoosia, lapsettomuutta, maksasairauksia ja masentuneisuutta sekä vakavimmillaan ohutsuolen syöpää. Yhteiskunnan kannattaa panostaa keliakian hyvään hoitoon, koska sairauteen on olemassa tehokas täsmähoito. Ehdottoman tarkalla ruokavalioidolla keliakia pysyy oireettomana eikä sairaus etene. Tällöin keliakiaa sairastavat ovat täysin työ- ja toimintakykyisiä, yhteiskunnan tuottavia jäseniä.

Keliakiaa sairastavat ovat voineet hakea 1.10.2002 alkaen ruokavaliokorvausta gluteenittoman ruokavalioidon aiheuttamista lisäkustannuksista. Ruokavaliokorvauksen saajia oli 30.6.2012 yhteensä 30 651. Korvausta haetaan Kelasta, korvauksen määrä on 21 euroa/kk ja se on tarkoitettu 16 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille. Korvauksen määrä on pysynyt koko sen voimassaolon ajan (10 vuotta) samana, koska siihen ei ole tehty tasokorotuksia eikä sitä ole sidottu indeksiin. Tämä on heikentänyt merkittävästi korvauksen ostovoimaa. Elinkustannus-

deksin mukaan korvauksen ostovoima on alentunut ajalla 10/2002—8/2012 huomattavat 18,6 %.

Nykyisellään 21 euron korvaussumman ostovoima on vuoteen 2002 verrattuna enää 17,09 euroa. Todellisuudessa ostovoima on alentunut enemmän, koska gluteenittomien tuotteiden hinnat ovat nousseet enemmän kuin vastaavien tavanomaisten tuotteiden. Indeksillä korjattuna korvauksen tulisi olla tällä hetkellä 24,90 euroa. Keliakian erityisruokavaliohoito aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia keskimäärin 65 euroa/kk (Gluteenittomien tuotteiden hintavertailu 2001, Kuluttajavirasto ja Ylimääräiset kustannukset keliakiaa sairastavalle, Keliakialiitto 2011).

Keliakiaa sairastavalle koituu sairauden hoidosta myös muita lisäkustannuksia, kuten ylimääräisiä matkakustannuksia, koska lähikauppojen valikoimat ovat suppeat. Tarjouksia ei voi hyödyntää, sillä gluteenittomia tuotteita ei juuri ole tarjouksessa. Keliakiaa sairastava joutuu käyttämään tavallista enemmän aikaa ostosten tekemiseen, sillä hänen pitää aina tarkistaa elintarvikkeiden ainesosaluettelot gluteenittomuuden varmistamiseksi. Lisäksi kodin ulkopuolella ruokaillaessa gluteenittomat ruoka-annokset ovat usein tavanomaisia kalliimpia.

Hallituksen esityksen mukaan ruokavaliokorvausta ollaan vuonna 2013 nostamassa 2,60 euroa/kk, jolloin ruokavaliokorvauksen määrä on 23,60 euroa/kk. Tämä pieni korotus kattaa osittain 10 vuoden aikana tapahtunutta ostovoiman alentumista. Korotus ei kuitenkaan vielä nosta

ruokavaliokorvauksen ostovoimaa tasolle, mikä sillä oli korvauksen tullessa voimaan.

Ostovoiman säilymisen turvaamiseksi tulevaisuudessa on erittäin tarpeellista, että keliaakia sairastaville maksettava ruokavaliokorvaus sidotaan elinkustannusindeksiin. Ruokavaliokorvaus on ainoa vammaisetuus, jota ei ole si-

dottu indeksiin. Korvauksen sitominen indeksiin on tärkeää myös yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun varmistamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vammaisetuksista annetun lain 51 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 51 § seuraavasti:

51 §

Indeksisidonnaisuus ja rahamäärien pyöristäminen

Tässä laissa säädettyt rahamäärät, lukuun ottamatta 13 §:ssä mainittua tulorajaa, sidotaan hintatason muutoksiin siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tässä laissa säädettyt rahamäärät vastaavat sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Maksettavat etuudet ja niiden vähimmäismäärät pyöristetään lähimpään senttiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2012

Anneli Kiljunen /sd
Johanna Karimäki /vihr

Ritva Elomaa /ps
Jouko Jääskeläinen /kd